

Центрально-
український
національний
технічний
університет

Економічний
факультет

кафедра
аудиту, обліку та
оподаткування

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра аудиту, обліку та оподаткування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту
Викладач 	Тетяна ФОМІНА, Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аудиту, обліку та оподаткування
Контактний тел.	+38(050) 661-55-07
E-mail:	tetynafomina@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 2. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120. Формат: очний (offline / facetoface) / дистанційний(online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2023
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відео конференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Messenger, Telegram за домовленістю
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні, але ефективність засвоєння змісту дисципліни «Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту» значно підвищиться, якщо здобувач володіє знаннями з основ обліку, контролю та аудиту суб'єктів різних галузей національної економіки, у т.ч. державного сектору.

1. Мета і завдання дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту» є формування системи теоретичних та практичних знань щодо концептуальних підходів до формування системи внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту на підприємствах різних організаційно-правових форм власності та оцінка їх ефективності і дієвості.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомитись із сучасними концепціями внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту і встановити особливості їх реалізації в умовах глобалізації та євроінтеграції;
- оволодіти знаннями щодо теоретико-методичних засад внутрішнього контролю на підприємствах різних галузей економіки України;
- розглянути систему внутрішнього контролю як невід'ємної складової системи управління підприємством та дослідити її конфігурацію;
- з'ясувати місце та роль внутрішнього аудиту у системі контролю та визначити економічні ризики його неефективності, у т.ч. для підприємств державного сектору економіки;
- ознайомитись із сучасними тенденціями розвитку концепцій внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в Україні та країнах-членах ОЕСР.

2. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни «Концепції внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту» здобувач повинен

знати:

- теоретично-правові засади методології та організації внутрішнього контролю та аудиту в Україні;
- основні вимоги, які висуваються у сучасних умовах господарювання до системи внутрішнього контролю та аудиту;
- структуру та принципи побудови системи внутрішнього контролю та аудиту;
- основні типові методики здійснення внутрішнього контролю;
- особливості проведення перевірок службою внутрішнього аудиту основних циклів діяльності суб'єкта господарювання;
- структуру та зміст стандартів внутрішнього аудиту;
- способи, прийоми та процедури внутрішнього аудиту.

вміти:

- складати програми внутрішнього контролю окремих процесів та об'єктів;
- розробляти документи, що регламентують діяльність служби внутрішнього контролю (Положення про службу внутрішнього контролю, Посадова інструкція внутрішнього контролера тощо);

- розробляти детальні методики внутрішнього аудиту за кожними об'єктом обліку і контролю для суб'єктів державного сектору економіки;
- здійснювати перевірки згідно розроблених методик, приймати за ними відповідні рішення;
- готувати та оформляти аргументовані, чіткі, логічні результати контрольної діяльності для подання на розгляд вищому керівництву щодо прийняття відповідних рішень;
- готувати необхідні інструктивні документи для використання їх у діяльності підприємств, у т.ч. для державного сектору економіки.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- здійснювати професійну комунікацію, ефективно пояснювати і презентувати матеріал, взаємодіяти в проектній діяльності;
- небайдуже ставлення до участі у громадських суспільних заходах, спрямованих на підтримку економічної культури.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральноукраїнському національному технічному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчальних дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Концепція внутрішнього контролю

Тема 1. Концепція внутрішнього контролю у системі національного фінансового контролю

Тема 2. Місце, роль та значення внутрішнього контролю в системі управління підприємством

Тема 3. Організаційні засади реалізації концепції внутрішнього контролю підприємств

Тема 4. Методика внутрішнього контролю: процесний підхід

Тема 5. Побудова системи внутрішнього контролю на підприємстві та оцінка його ефективності

Змістовий модуль 2. Концепція внутрішнього аудиту

Тема 6. Концептуальні засади внутрішнього аудиту

Тема 7. Організаційно-методичні засади внутрішнього аудиту

Тема 8. Особливості реалізації концепції внутрішнього аудиту в державному секторі економіки

Тема 9. Побудова ефективної системи внутрішнього аудиту та проблеми забезпечення його незалежності

Тема 10. Проблеми та перспективи розвитку концепцій внутрішнього і

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший рубіжний контроль – 50 балів, другий рубіжний контроль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, практичних, семінарських або лабораторних заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

1. Внутрішній контроль: від теорії до практики: практичний посібник для розпорядників бюджетних коштів. LOGICA. 2019. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7523/1/%...%82.pdf>
2. Внутрішній контроль процесів матеріального забезпечення в системі управління підприємством: Монографія / Т.В. Фоміна, О.Б. Пугаченко; за ред. Г.М. Давидова. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 200 с. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/9539/1/%...%8f.pdf>
3. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль: навч. посіб. Чернівці: Технодрук, 2021. 336 с. URL: <https://www.twirpx.com/file/3728081/>
4. Каменська Т.О., Редько О.Ю. Внутрішній контроль і аудит в управлінні: практичний посібник. Наук. шк. аудиту, Нац. Центр Обліку та Аудиту. Київ. 2015. 375 с. URL: http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/2142/1/ТЕКСТ-KONTROL-AUDIT-END_%281%29.pdf
5. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т., Рагуліна М.М. Внутрішній аудит: Навч. посібник. Вид. 5-те, перероб. і допов. К.: Алерта, 2022. 390 с. URL: <https://alerta.kiev.ua/oblik-ta-podatki/754-vnutrishnij-audit.html>
6. Пушкар М.С., Семанюк В.З. Внутрішній аудит: підручник. Тернопіль. ТНЕУ. 2016. 211 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37224/1/%D0%92%D0%.pdf>
7. Слободяник Ю.Б., Зварич Л.В. Внутрішній аудит: навчальний посібник / за заг. ред. Ю.Б. Слободяник. Суми. 2018. 248 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7523/1/%d0%d0%b8%d1%82.pdf>
8. Шендригоренко М.Т., Шевченко Л.Я., Янковський В.А. Внутрішній господарський контроль: навч. посібник. Кривий Ріг. ДонНУЕТ. 2020. 108 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2269/1/2020_NP_%20Shendryhorenko.pdf

9. Пугаченко О.Б. Зарудна Н.Я. Внутрішній контроль порядку відображення в обліку дебіторської заборгованості. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 37. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-73>
10. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Методичні підходи до внутрішнього контролю запасів. *KONZEPTUELLE GRUNDSÄTZE DES WIRTSCHAFTSWACHSTUMS BEI DER GLOBALISIERUNG: Kollektive Monografie / herausgegeben vom Doktor Wirtschaftswissenschaften Professor W. Jatsenko*. Verlag SWG imex GmbH Nürnberg, Deutschland, 2016. P. 208-218
11. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Внутрішній контроль капіталу у дооцінках (підр. 5.12. розділу 5). *Emergence of public development: financial and legal aspects : Collective monograph /Yu. Pasichnyk and etc.: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019. P. 520-529. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10120>
12. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Документальне забезпечення внутрішнього контролю операцій з оборотними активами. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2020. № 4 (37). С. 236-250. DOI: [https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.4\(37\).236-250](https://doi.org/10.32515/2663-1636.2020.4(37).236-250).
13. Пугаченко О.Б., Фоміна Т.В. Документальне забезпечення внутрішнього контролю операцій з оборотними активами. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2020. № 4 (37). С. 236-250. URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4\(37\)/24.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/4(37)/24.pdf)
14. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль окремих видів дебіторської заборгованості як пріоритетний напрям ефективного розвитку підприємницької діяльності (підр. 1.16 розділу 1). *Sozioökonomischen und rechtliche Faktoren der sozialen Entwicklung unter den Bedingungen der Globalisierung. Hrsg. von Doktor der Wirtschaftswissenschaften, Professor Yu.V. Pasichnyk kollektive^[P.] Monografie in 2 Bänden*. Band 2. Shioda GmbH, Steyr, Österreich, 2018. S. 158-173. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10353>
15. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль операцій із формування величини додаткового та резервного капіталу (підр. 5.7 розділу 5). *Latest Technologies of Neo-industrial Transformations: Financial, Legal and Sociological Aspects. Gutsalenko L., Liashenko V., Sukach O. and others: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Pasichnyk Yu.]*. Austria, 2020. P. 275-286. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10347>
16. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль порядку формування зареєстрованого (пайового) капіталу (підр. 5.1. розділу 5). *Stages of Formation and Development of the Economy of Independent Ukraine: Collective monograph [Ed. by Doctor of Economics Sciences, Prof. Yu. Pasichnyk]*. Verlag SWG imex GmbH, Nuremberg, Germany, 2021. P. 355-364. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/10833>
17. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Внутрішній контроль розрахунків з бюджетом за податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

- Економічний простір: Збірник наукових праць*. № 179. Дніпро: ПДАБА. 2022. С. 140-145. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/179-21>
18. Фоміна Т.В., Пугаченко О.Б. Тестування системи обліку та внутрішнього контролю операцій з необоротними активами. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2021. № 6 (39). С. 186-197. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/11936>
19. Fomina T. & Puhachenko O. (2019) Classification of internal control: evolution, current state and problems of development. *Innovative economics and management*. Volume 6. № 2. P. 62-71 URL: https://nier.ge/images/olga_pugachenko.pdf
20. Henk O. (2020) Internal control through the lens of institutional work: a systematic literature review. *Journal of Management Control*. 31. P. 239-273. URL: <https://doi.org/10.1007/s00187-020-00301-4>.
21. Puhachenko Olha & Fomina Tetiana (2019) Method of control: evolution, modern interpretation and the connection with the concept of «method of internal control». *Innovative economics and management*. Volume 6. № 1. P. 79-88. URL: https://nier.ge/images/olga_pugachenko.pdf
22. Svitlana Viter, Olga Dmytrenko, Olena Yarmoliuk, Tetiana Fomina, Olha Puhachenko (2021) Audit in Developing Countries: the Case of Eastern Europe. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. Volume 11, Issue 2, Special Issue XXII., P. 182-186 URL: http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110222/papers/A_33.pdf

Розглянуто і схвалено на засідання кафедри аудиту, обліку та оподаткування,
Протокол №1 від «28» серпня 2023 року